

want wij hebben geen tuin en ma en pa houden volstrekt niet van zulke dieren. De kleintjes zal ik probeeren op te voeden. Zij leven nog goed en ik voer ze met koemelk met een weinig suiker, zoodat het wat zoetig is. Ze drinken goed maar eten nog niet. De oude heb ik aan mijnheer B. gegeven. Ik doe de kleine er niet bij, omdat mijnheer B. wel eens heeft ondervonden, dat de moeder ze in gevangenschap doormidden bijt en soms wel opeet. U ziet wel dat ik veel van dieren houd en ik ben van plan om in de natuurlijke historie te studeeren. Dit wordt door mijne ouders goed-gekeurd.

Nu moet ik eindigen, de egeltjes moeten weer gevoederd worden.

* * *

Helaas, er zijn reeds vier van mijne slangetjes gestorven, maar de vier, die ik nu nog overhoud, zijn veel dikker en sterker dan de andere. Op uwen raad heb ik ze ieder reeds twee meelwormen gegeven. Zij willen volstrekt nog niet eten. Ik neem een slangetje achter zijn kop beet en een meelworm bij zijn achterlijf en duw den worm dan met de kop naar voren in de geopende bek. Het slangetje stelt alle pogingen in 't werk om het beest weer uit te spuwen, maar ik hoef hem maar even den bek dicht te drukken, om hem dit te beletten; dan probeert hij het niet weer. Ik hoop toch vooral, dat zij in het leven blijven. De egeltjes zijn goed gezond. De gladde slang die jongen gekregen heeft, heeft een mijner hagedissen opgegeten. De lichamen mijner ringslangen zijn vol met bobbels, allemaal kikkers. Zij zijn allen gezond.

Groningen.

G. TIJMSTRA.

Vogels en Katten.

Tot mijn leedwezen heb ik bemerkt, dat ik in *De Levende Natuur* nog een bestrijder moest vinden op het gebied van vogelbescherming. In de Juli-aflevering schrijft de Heer A. C. O. een stukje contra mijn „Vogels en Katten” in afl. IV. Het zij mij vergund den Heer O. hierop te antwoorden.

De vorm, waarin de Heer O. schrijft en zijn wijze van redeneering hebben me wel verwonderd. „Is dat nu de natuur liefhebben” vraagt de Heer O. mij. En ik kan hem antwoorden: „neen, dat stukje schrijf ik niet uit liefde tot de natuur, maar uit liefde voor de vogels.” En omdat, zooals de Heer O. zelf zeer terecht opmerkt, een kat het liefst vogeltjes eet, bind ik den strijd aan tegen de katten.

Dit nu keurt de Heer O. af. Hij gebruikt het gewone argument, dat door strijders voor de meest verschillende dingen met voorliefde gebruikt wordt: men moet „de natuur” laten begaan, dan komt alles terecht — ieder dier heeft evenveel recht van bestaan, ieder dier heeft zijn „nut” in de schepping.

Dit nu is een holle, nietszeggeude en onlogische redeneering. Heeft ieder dier evenveel recht van bestaan (en natuurlijk heeft het dat in het afgetrokkene beschouwd) dan heeft ook ieder dier evenveel recht om het andere te doden. Maar staat nu de mensch soms buiten de natuur? Men moet de vogels insecten laten eten, de katten vogels laten eten, maar de mensch zou niet aan de katten mogen raken. En waarom mag dat niet, waarom is dat tegen-natuurlijk en dwaas — als hij wel de slakken en rupsen uit zijn kool mag zoeken en verdelgen, wel de pest- en cholera-bacillen mag vernietigen? Dat mag toch wel. Waarom dan voor de katten een grens getrokken? Omdat die ons niet genoeg schade doen? Wie is er geroepen om dat van een bovenaardsch standpunt uit te maken? En op gewone menschelijke wijze bekeken zeg ik: ze doen genoeg en te veel schade, om ze niet in aantal te beperken, de katten. Men kan dit niet met me eens wezen — maar men bestrijde mij dan op gewone, menschelijke wijze, niet met een bovenmenschelijke rechtspraak.

Trouwens, op deze wijze bestrijdt de Heer O. mij ook. Hij zegt: „wees maar niet bang — al mocht het aantal katten door een of anderen uitwendigen invloed vermeerderen, de natuur zorgt er voor, dat het aantal vogels ook vermeerdert...” Ik kan niet gelooven, dat de Heer O. hier een causaalverband aanneemt — en het spijt me, dat ZED. niet nader toelicht, hoe hij zich dit proces voorstelt. Natuurlijk zou door een of anderen uitwendigen invloed toch het aantal vogels constant kunnen blijven, maar daar is toch van te voren niets hoegenaamd van te zeggen. Hoeveel diersoorten zijn niet reeds uitgestorven! En het is juist de

mensch, die (als hij wil) de bewering van den Heer O. tot waarheid kan maken, door, als het aantal katten vermeerdert (en dit doet het) de vogels te beschermen o. a. door te trachten het aantal van hun vijanden weer te verminderen.

Verder tref ik nog eenige meer persoonlijke berispingen en vermaningen aan: „waarom ik een kat zijn lievelingskost misgun” — wel ik kan naar waarheid antwoorden: „niet uit afgunst — maar eenvoudig, omdat ik het lievelingskostje liever levend zie”. Een leeuw is erg belust op menschenvleesch, maar ik vertrouw, dat de Heer O. hem dit lievelingskostje toch ook zal misgunnen — evenals aan bacillen zijn bloedlichaampjes. Het is hier de vraag, wat het zwaarste weegt. En dan: een schijnheilig en ellendig dier heb ik de kat genoemd — en dit is inderdaad een valsche beschuldiging. Natuurlijk, een dier is niet valsch of wreed, is niet op dezelfde wijze aansprakelijk voor zijn handelingen als een denkend mensch. Maar is het niet weerzinwekkend, een kat in de huiskamer vol lieve zachte maniertjes te zien, en dan te weten, hoe dit dier een oogeblik later op listige gluipende manier op vogeltjes zit te loeren? Een kat maakt op mij meer dan eenig ander dier den indruk van huichelachtigheid, valscheheid en wreedheid — men vergelijkt toch onwillekeurig met menschelijke handelwijzen. Dit is eigenlijk een quaestie van persoonlijk gevoelen, maar ik vertrouw, dat de meeste menschen met mij heel wat liever onze vogeltjes zien en hooren, dan een kat, vooral in Maart.

En nu nog de vermaning om liever mijn mond te houden en maatregelen te nemen om de vogels in mijn tuin te beschermen. Wel me dunkt, dan zou ik wel een groote egoïst moeten wezen, en een heele domme ook, die niet verder kijkt dan zijn neus lang is. En de Heer O. kan mij gerust gelooven, als ik zeg, dat het me evenzeer verdriet zou doen, als de vogels op andere plaatsen werden uitgerooid, dan dat ze bij mij zouden verdwijnen.

En daarom heb ik een poging gedaan om onze vogeltjes te hulp te komen. Natuurlijk kan dit op vele wijzen, maar ik heb gewezen op één maatregel, die genomen kan worden: het aantal katten te beperken. Duizenden verwaarloosde, hongerige katten loopen rond door de achterbuurten onzer steden, in onze dorpen en op boerenhofsteden, tienduizenden vogels worden door deze dieren opgegeten. Is het niet gewenscht hun aantal te beperken? Er is toch waarlijk geen nood, dat we vooreerst last van te veel vogels krijgen.

Dit is uitsluitend de bedoeling geweest van mijn stukje: „Vogels en Katten”. En ik kan niet anders denken, dan dat de Heer O. het per slot van rekening toch wel met me eens zal zijn, dat door bescherming onzer vogels de levende natuur zal winnen.

Deventer, 16 Augustus.

M. C. HAMELBERG.

Vogels en katten.

Onder dit opschrift beklagt de heer M. C. Hamelberg zich over de roof- en moordzucht der katten en ziet blijkbaar om naar middelen om de zangvogels tegen dit rooftuig te beschermen.

Geheel instemmende met die klacht — eene aanklacht tegelijk — meen ik den heer H. zoodanig middel te kunnen verschaffen door hem te verwijzen naar den inhoud van art. 7 der wet van 5 Juni 1875, Stbl. 110.

Tegen het invoeren van plaatselijke belastingen op katten verzet zich art. 240 der Gemeentewet.

Winschoten.

Mr. H. J. SCHÖNFELD.

Een nieuwe plant, die zich schijnt te handhaven.

De heer Kolvoort meldt ons dat de *Linaria Pellissierana* op blz. 82 vermeld en afgebeeld zich op dezelfde plaats ook dit jaar weer vertoond heeft. De eerste vinder is Herman Nieuwenhuis te Lochem.

Nog een nieuwe plant.

Langs den spoordijk loopend van Elst naar den Rijnbrug vond ik een plant, die ik nooit te voren had gezien. Zij behoorde tot de lipbloemen. Bij determinatie bleek het geslacht *Stachys* te zijn; maar de soort kon ik niet vinden. Nu zond ik de plant aan den heer Heukels, die mij antwoordde, dat het eene nieuwe inlandsche plant was, n.l. *Stachys recta*.

Daar er slechts één plant staat, zend ik u liever geen takje er meer van, in de hoop dat de plant stand blijft houden.

In de Duitse Encyclopedie van Meyer staat het volgende ervan vermeld: Hoogte tot 7 dM., stengel aangedrukt behaard, bladen langwerpig-lancetvormig, gezaagd, behaard, bloemen geel (bij het gevonden exemplaar zoo goed als wit) violet gestreept (voet der bovenlip met een violette vlek), voorkomend van Spanje tot den Kaukasus (niet Middel-Europa?). Verder werd de plant vroeger als geneesmiddel gebruikt.

De plaats, waar de plant groeit is ver van huizen of *los-plaatsen!*

Verder deel ik meteen even mee dat de heer L. de Vries zoo vriendelijk was, mij het volgende te schrijven naar aanleiding van het „Honingvogeltje“.

De bewuste vogel is niet de Honingvogel, maar de Honingkoekoek of Honingwijzer (Indicator). Hij behoort tot de koekoeken, maar is kleiner dan de gewone (17 cM. tot het eind van den staart). De kleur is grijs.

In Brehm staat in het deel over de vogels de Honingkoekoek beschreven.

Elst, 3 Juli.

A. H. BLAUW.

Een voorslag.

Eenigen tijd geleden klaagde u er over, dat er van de ruil-aanbiedingen, vragen en aanbiedingen zoo weinig gebruik werd gemaakt en vroeg hoe dat kwam.

Ik denk dat het bij velen de moeite en de kosten niet waard is, één droge, bruine, dikwijls slecht gedroogde plant te krijgen, die men bovendien niet zelf heeft gevonden en die dan dikwijls (ten minste dat is mij enkele malen gebeurd) eenigen tijd later door ons zelf gevonden wordt. Daarom dacht ik, dat er op de volgende wijze daarin verbetering kon komen en dit zou, geloof ik, vooral voor de jongeren zeer zijn aan te bevelen.

Men verzamelt in een jaar eenige kleine collecties (bijv. om een zeker getal aan te nemen, 25 planten) van min of meer zeldzame planten uit de omgeving zijner stad, of wel niet zeldzame, die alleen op zekere grondsoort (duinen, heiden, enz.) voorkomen. Heeft men nu in den loop van den zomer een aantal dezer collecties, bijv. een stuk of tien, bijeen, dan kan men in den winter in uw tijdschrift zijn collecties aanbieden. De plaats is natuurlijk geen bezwaar, want een regel of drie zal uw gastvrij maandblad wel niet weigeren.

Natuurlijk moeten de verzamelingen netjes zijn behandeld en als men dan maar niet met woede alles aangrijpt, en een beetje nauwkeurig kiest, zouden misschien de jongeren vooral een uitgebreidere kennis krijgen van den vaderland-schen plantenschat. Ik ken bijv. wel jongens, jeugdige plantenliefhebbers, die nog nimmer in de duinen of op de Zuid-Limburgsche heuvels hebben gesnuffeld.

Geloof u ook niet, dat dit misschien zoo kwaad nog niet is? Stemt u er mede in, dan zoudt u wellicht een dergelijk voorstel kunnen doen.

E. KEMPEES.

Men zoud ons dit uitknipseltje uit *Het Rotterdamsch Nieuwsblad*:

Een zwaluwnest in een brievenbus.

Een postbeambte in den omtrek van Marseille deed niet lang geleden, toen hij een brief in de brievenbus van een huis wilde werpen, een hoogst zonderlinge ontdekking. Een zwaluwpaar had zich namelijk in de brievenbus een nestje gebouwd, waarin drie eieren lagen. De eigenaar van het pand vond dit zoo eigenaardig, dat hij de opening van de brievenbus liet dicht maken en alleen een gat overliet, groot genoeg om den vogels gelegenheid te geven uit- en in te vliegen, wat zij dan ook geregeld bleven doen. Zeker heeft de man niet veel correspondentie gevoerd!

Lichenen en Bosch'sche Planten.

Voor de Lichenen meldde zich 4, voor de Bosch'sche planten 11 liefhebbers aan. Mijn vrouw heeft „getrokken“. De Lichenen werden door het lot toegewezen aan den heer C. Bierhaarder, apotheker te Baarn; de Bosch'sche planten aan Dr. M. J. F. Schutte, tandarts, Wilhelminastraat 12, Haarlem.

Arnhem, 3 Sept. 1900.

OUDEMANS.

Phallus impudicus.

Een pracht-exemplaar van het „Duivelsei“ werd door J. van der Rest, leerling der H. B. S. in zijn tuin alhier

gevonden; voorzeker een vreemde plaats voor deze paddestoel, die in vochtige eikebosschen thuis hoort.

Arnhem, 3 Sept. 1900.

OUDEMANS.

Engelsch Raaigras.

Deze spontane variatie van Engelsch Raaigras heb ik gevonden tusschen andere raaigrassen. Niet slechts één, doch alle aren (in dezelfde stam) vertoonen den z.g. „dikkop-vorm“. De lengte der aar is ongeveer 11 cM., terwijl de lengte van een gewone aar 20 cM. bedraagt. De teekening geeft de aar in zijn natuurlijke grootte weer. Mocht u het de moeite waard achten, dit in uw tijdschrift op te nemen, zoo heb ik daar niets tegen.

Utrum (Gr.).

N. W. MANSHOLT.

Vorige maand in 't Ahrdal vertoevende, hoorde ik vaak in avondstille van de bergen een dubbeltond, half fluitend, half als van metalen klokje. Men vertelde mij, dat het geluid veroorzaakt werd door een soort vorsch en dat deze „Klunke-melche“ genoemd wordt. 'k Heb zoo'n dier niet te zien gekregen. Zoudt u willen melden, hoe 't bij ons heet en of 't hier ook voorkomt.

Amersfoort.

J. J. DE MEIJER,

Ambtenaar der H. I. J. S. M.

Dat is de vuurpad (Bombinator pachypus).

Ruilen van planten.

Wie planten gedroogd heeft, om ze te verruilen voor andere, stuurt een lijstje aan ondergeteekende en hij krijgt er een terug, dat een 100tal soorten bevat, waaronder verscheidene zeldzame. Nadat men dan wederkeerig heeft aangestreept, welke men verlangt, kan de ruiling beginnen.

Denekamp

J. B. BERNINK.

K. te Amersfoort. Uw zaden zijn aangestast door een soort van erwtenkever (Bruchus lathyri). De oude tor heeft haar

ei gelegd in den zaadknop en de wond is vergroeid en daardoor aan 't zaad niets te zien.

C. V., te Houten. Uw planten waren Clinopodium vulgare en Hydrangium.

J. A. de H., te 's-Gravenhage. Een uitstekend boekje voor 't determineeren van gallen is: Schlechtendahl: Die Gallbildungen der deutschen Gefäßpflanzen. (Zwickau 1891).

H. F., te Utrecht. Vergroeiingen van Fuchsia's zijn niet zeldzaam.

P. T. L. v. D. te E. De wikke met tweekleurige bloemen is Vicia villosa, met Farsetia een niet onverwachte gast op een molenwerf.

G. S. te H., v. R. en R. te R., A. F. G. te 's-G., A. B. te A., J. te A. Uwe opstellen en teekeningen in dank ontvangen. Ze worden geheel of gedeeltelijk geplaatst. Maar geduld hebben, want we moeten rekening houden met de jaargetijden, met plaatsruimte, met evenredige verdeling over de onderdeelen van 't gebied der natuurkennis en met nog zooveel meer.

Aangeboden.

„Brehms Thierleben“, grosze Ausgabe, Zweite umgearbeitete und vermehrte Auflage.

Kampen.

J. BOLDINGH.

2 poppen van *Hylocampa Milhauseni* F., liefst in ruil tegen *Mil. Dictynna* Esp, *Pier. Daplidice* L., *Sesia's* of *Ino Pruni* Schiff.

P. CALAND,

Arnhemsche straatweg.

Wageningen.

De ingekomen berichten over den mierenleeuw en verdere waarnemingen betreffende dit diertje komen in een volgende aflevering. Ook zoo mogelijk het gevraagde vogelstuk.